

Prețul marginal funcționează – cea mai eficientă bază pentru piețele de energie electrică

Bruxelles, 12 Martie 2026

Piețele angro integrate, bazate pe prețul marginal, generează câștiguri semnificative în ceea ce privește bunăstarea consumatorilor

Prețul marginal, facilitat prin licitații de tip pay-as-clear, determină prețul de închidere al pieței la echilibrul dintre cerere și ofertă și reprezintă mecanismul standard de tranzacționare și decontare care alinază dispecerizarea pe termen scurt cu nevoile de consum și promovează utilizarea eficientă a capacității transfrontaliere. Acest lucru asigură eficiența economică și generează semnale transparente de deficit și surplus de energie, care sprijină flexibilitatea și investițiile.

Competitivitatea economică europeană și accesibilitatea energiei pot fi realizate mai degrabă prin instrumente complementare, bazate pe piețe lichide, decât prin reproiectarea modului de formare a prețurilor pe piața angro. Acest lucru a fost recunoscut în timpul revizuirii modelului pieței de energie electrică din 2023. Cu această ocazie, instituțiile europene au concluzionat că actualul model funcționează cel mai eficient și trebuie menținut. Schimbările continue subminează investițiile pe termen lung și cresc riscurile de piață.

O structură de preț uniformă este coerentă din punct de vedere economic pentru un produs uniform

Energia electrică este un bun standardizat, nefungibil, al cărui preț se formează în funcție de echilibrul dintre cerere și ofertă. Pe piața angro de energie electrică, producătorii plasează oferte de vânzare, iar piața se echilibrează în punctul în care oferta agregată satisface cererea. Ultima ofertă acceptată cu cel mai mic preț stabilește un preț unic de decontare pentru intervalul respectiv de decontare. Acest mecanism permite realizarea dispecerizării cu costuri minime, întrucât sunt selectate cu prioritate resursele cu costuri variabile mai reduse (efectul ordinii de merit). Costul unității marginale reflectă deficitul energetic și costul de oportunitate asociat satisfacerii unei unități suplimentare de cerere la momentul respectiv.

Mecanismul de preț marginal rămâne singurul sistem eficient de formare a prețurilor

Mecanismul bazat pe preț marginal reprezintă singurul sistem eficient și esențial de formare a prețului și regulă de decontare în cadrul piețelor concurențiale de energie

electrică. Acesta minimizează costul total de operare în fiecare interval de timp, recompensează flexibilitatea atunci când sistemul se confruntă cu deficit de resurse și oferă un semnal transparent de deficit pentru răspunsul cererii, stocare energie și capacități ferme. În plus, integrează eficient sursele regenerabile: energia eoliană și solară cu costuri marginale nule este oferită la costuri variabile mai reduse, înlocuind producția mai scumpă și conducând la scăderea prețurilor atunci când este excedentară, în timp ce prețurile uniforme permit activelor cu emisii reduse de carbon și costuri mari de capital să-și recupereze costurile fixe în timp.

Un preț spot de referință unic și susține piețele pe termen lung, facilitând acoperirea competitivă a riscurilor și stabilizarea ofertelor pentru consumatorii finali.

În mod esențial, un preț clar și credibil pe piața spot reprezintă fundamentul contractelor la termen, incluzând contractele futures și forward, utilizate pentru gestionarea riscurilor pe termen lung. Acest lucru susține lichiditatea pieței, procesul de formare a prețurilor și transferul riscului, funcții deosebit de importante în sistemele energetice cu o pondere crescută a surselor regenerabile variabile și necesar de flexibilitate în creștere.

Trebuie subliniat faptul că volatilitatea reprezintă o caracteristică a sistemelor bazate pe deficit de energie, și nu un defect al mecanismului de preț marginal. Fluctuațiile de preț pe termen scurt indică momentele în care flexibilitatea devine valoroasă și contribuie la ajustarea cererii atunci când oferta este limitată. Suprimarea acestui semnal tinde să transfere costurile către mecanisme netransparente. Pe termen lung, acest lucru subminează investițiile în flexibilitate și în capacități ferme.

Prețurile sunt determinate de factori fundamentali

Mecanismul de preț marginal utilizat în licitațiile pentru ziua următoare rămâne cel mai eficient mecanism pentru realizarea unei dispecerizări eficiente din punct de vedere al costurilor, pentru transmiterea unor semnale de preț transparente și pentru stimularea investițiilor care reflectă valoarea sistemului în timp real. Acesta este singurul mecanism de stabilire a prețurilor adecvat pentru orice marfă standardizată și reprezintă modelul standard aplicat în majoritatea piețelor de energie electrică. Acest mecanism nu este specific exclusiv sectorului energetic și nici nu este impus de o reglementare anume. El reflectă pur și simplu modul în care piețele stabilesc prețurile pentru produsele standardizate în maniera cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Despre Europex

Europex este o asociație europeană non-profit a burselor de energie, care reunește 36 de membri. Aceasta reprezintă interesele piețelor angro de energie electrică, gaze naturale și produse de mediu organizate pe bază de bursă, se concentrează asupra evoluțiilor cadrului de reglementare european pentru tranzacționarea angro de energie și oferă o platformă de dezbateri la nivel european.

Contact

Europex — Asociația Burselor Europene de Energie

Adresa: Rue Archim de 44, 1000 Bruxelles, Belgia

Tel: +32 2 512 34 10

Website: www.europex.org

Email: secretariat@europex.org

X: @Europex_energy

Registrul de transparență al Uniunii Europene: 50679663522-75